

Mark Verin

Krajina odkiaľ som ušiel

Mark Verin

Krajina odkiaľ som ušiel

EUROBOOKS

www.eurobooks.sk

All rights reserved.

Text © Karol Fajth 2024

Návrh prebalu a grafická úprava © Karol Fajth 2024

Na prebale je použitý pôvodný plagát k filmu Le Pays d'où je viens

ISBN-13: 978-80-974440-7-5 epub

ISBN-13: 978-80-974440-8-2 mobi

*Venujem všetkým čitateľkám a čitateľom dobrých kníh,
ktoré už celé štvrtstoročie nachádzajú v kníhkupectve
Eurobooks*

*Krajina odkiaľ prichádzam,
je z ticha stvorená.
Nuž, ruku ti podávam,
dobrý deň, som tvoja ozvena.
Možno už zajtra za snežného dňa,
sviatočné sane domov vezmú ťa.
Na križovatke v krajine odkiaľ prichádzam.
V krajine, kam ťa vediem, snežná kráska,
sa z vločiek nesmiernosti
kolotoč lásky v srdci roztáča.
Možno jedného dňa, už zajtra
zvonky saní domov vezmú ťa.
Do krajiny, ktorá je tvoja,
krajiny, odkiaľ prichádzam.*

Gilbert Bécaud/Louis Amade: Le Pays d'où je viens (1956)

Prológ

Anna s Bachtinským šli vopred a za nimi, dobrých dvadsať krokov, viedol Veru pod ruku generál. Noc bola tak temná, že prvé minúty, kým si oči zvykli na prechod zo svetla do tmy, museli nohami opatrne našľapovať cestu. Anosov, ktorý si nehľadiac na vek zachoval pozoruhodne ostrý zrak, musel pomáhať svojej spoločníčke. Z času na čas láskavo hladkal svojou veľkou studenou rukou Verinu, pohodlne ležiacu na zhybe jeho rukávu.

„Smiešna je tá Ludmila Lvovna,“ nečakane riekol generál, akoby pokračoval nahlas vo svojich úvahách. „Koľko rás v živote som to už spozoroval: keď sa dáma približuje k päťdesiatke, najmä ak ide o vdovu či starú dievku, len tak ju to myká vráť sa v cudzích láskach... Alebo špehuje, škodoradostne klebetí, alebo sa silou mocou snaží zariadiť cudzie šťastie, alebo melie v ústach ako žuvačku slová o nebeskej láske. Dovoľujem si však poznamenať, že sa v našich časoch ľudia odučili ľúbiť. Nevidieť už skutočnú lásku. Koniec koncov, ani za mojich čias som ju nezažil!“

„A to už ako, deduško?“ nežne mu odporovala Vera, zľahka mu stisnúc ruku. „Čo sú to za klebety? Veď aj vy ste boli ženatý. Predsa aj vy ste milovali?“

„To s tým vôbec nesúvisí, drahá Veročka. Vieš ako som sa oženil? Vidím, že pri mne sedí mladučké dievča. Dýcha, prsia sa len tak dvíhajú pod blúzkou. Klipne mihalnicami, takými dlhánskymi a celá priam žiari. Pokožka na lícach je taká nežná, šija taká biela, nevinná, rúčky mäkučké, teplučké. Ech, čertica!“

A zatiaľ otec-matka krúžia dokola, načúvajú za dverami, hľadia na teba takými smutnými, odovzdanými očami ako psík. A keď sa zberáš odísť, za dverami ťa obsype božtekmi... Popíjaš čaj a pod stolom sa ťa akoby náhodou dotkne útla nôžka... A je ruka v rukáve.

„Drahý Nikita Antonyč, prišiel som k vám s prosbou o ruku vašej dcéry. Verte mi, je to svätica...“

A otcovi už vlnnú oči, už-už by ťa vybozkával... „Môj milý, už dávno som sa dovtipil... Nuž, nech vám Boh žehná... Len daj pozor na ten náš poklad...“ A hľa, prešli tri mesiace a tento svätý poklad chodí v ošúchanom župane, v topánkach na boso, riedke vlásky neučesané, s natáčkami, šteká na pucákov ako kuchárka, jaší sa s mladými oficiermi, šepká si s nimi, piští a gúľa očami. Muža, z akéhosi dôvodu, na verejnosti oslovuje Žak. Vieš, tak cez nos, ťahavo, temne: „Ž-á-á-k“. Márnotratica, herečka, kľampa lakomá. A v očiach samá lož, lož... Ale teraz to už pominulo, uľahlo sa, utriaslo. Dokonca som tomu hercovi z duše povďačný... Chvalabohu, že sme nemali deti...“

„Odpustili ste im, deduško?“

„Odpustil, to nie je správne slovo, Veročka. Najprv som bol ako besný. Keby som ich vtedy uvidel, dozaista by som zamordoval oboch. Ale potom ma to pomaly prešlo, prešlo a nič iné neostalo, len opovrhnutie. Dobré aj tak. Boh ma uchránil od zbytočného preliatia krvi. A okrem toho, vyhol som sa zvyklému osudu väčšiny mužov. Čo by zo mňa ostalo, keby nebolo tejto hnusnej udalosti? Ťažná ťava, hanebný prítakávač, tajnostkár, dojná krava, ich plášťik, akýsi domáci užitočný predmet... Nie! Dobré sa mi stalo, Veročka.

„Nie, nie, deduško, z vás teraz hovorí, nehnevajte sa, predchádzajúca urážka... A svoju skúsenosť prenášate na celé ľudstvo. Zoberte si, hoci, naše manželstvo s Vasjom. Vari možno o našom manželstve hovoriť ako o nešťastnom?“

Anosov dost' dlho mlčal. Potom riekol bez nadšenia.

„No, dobre... povedzme, že ste výnimka... Nuž ale prečo sa ľudia, vo väčšine prípadov, berú? Vezmeme si ženu. Je to hanba zostať na ocot, najmä ak kamarátky sú už dávno pod čepcom. Ťažko byť nadbytočným krkom v rodine. Kto by netúžil byť gazdinou, hlavou vo vlastnom dome, samostatnou dámou... A k tomu ešte túžba, priam fyzická túžba materstva, začať vlastnými silami vit' hniezdo. Ale muži sledujú iné motívy. Po prvé, únava z mládeneckého života, z neporiadku v izbách, z obedov v krčme, zo špiny, špakov, z roztrhanej a rozhádzanej bielizne, z dlhov, z neokrôchaných kamarátov a tak ďalej, a tak ďalej. Po druhé, cítiš, že rodinný život je výhodnejší, zdravší a hospodárnejší. Po tretie, pomyslíš si: hľa, prídu na svet detičky, a hoci ja umriem, časť zo mňa preda len ostane na svete... čosi ako ilúzia nesmrteľnosti. Po štvrté, zvedenie nevinnosťou, ako v mojom prípade. Okrem toho objavajú sa niekedy i myšlienky o vene. Ale kde je tu láska? Nezištná láska, obetujúca sa, čo nečaká na odmenu. Taká, o ktorej sa hovorí 'silná ako smrť'. Chápeš? Taká láska, pre ktorú si schopný vykonať akýkoľvek hrdinský čin, obetovať život, prijať muky, taká, čo ťa nezaťažuje, naopak je radosť sama. Počkaj, počkaj, Vera, opäť mi chceš poukázať na tvojho Vasju? Veď ja ho naozaj mám rád. Je to dobrý chlap. Kto vie, v budúcnosti sa možno jeho láska ukáže v plnej kráse. Ale snaž sa ma pochopiť, o akej láske to hovorím. Láska musí byť tragickou. Veľkým tajomstvom na svete! Žiadne životné blaho, výpočty a kompromisy sa jej nesmú týkať.“

„Vy ste niekedy videli takú lásku, deduško?“ ticho sa opýtala Vera.

„Nie,“ rozhodne odpovedal stavec. (...)

„No a ženy, deduško, ľúbiace ženy ste niekedy stretli?“

„Ó, samozrejme, Veročka. Poviem ti ešte viac: som presvedčený, že skoro každá žena je schopná v láske konať najvyššie hrdinstvo. Ber na vedomie, že keď bozkáva, objíma, oddáva sa, je už matkou. Pre ňu, pokiaľ ľúbi, láska zahrňuje

všetok zmysel života, celý vesmír! Ona vôbec nie je na vine, že láska u ľudí nadobudla také odporné formy a zvrhla sa na úroveň akéhosi všedného pohodlia, nezáväznej zábavky. Na vine sú muži, v dvadsiatke presýtení, s kuracími telami a zajačiami dušami, neschopní silne túžiť, konať hrdinské činy, byť nežní a zbožňovať lásku. Vraví sa, že kedysi to všetko jestvovalo. A ak i nebývalo, či o tom nesnívali a nesmútili najlepšie umy a ľudské duše – básnici, románopisci, hudobníci, umelci? Pred pár dňami som čítal príbeh Mášanky Lascaut a rytiera Des Grieux... Ver či never, slzy mi tiekli potokmi... Nuž, povedz, moja milá, ale čestne, či každá žena v hĺbke svojej duše nesníva o takej láske – jedinečnej, pohlcujúcej, schopnej všetkého, skromnej a sebaobetavej?“

„Ó, samozrejme, samozrejme, deduško...“

„A keďže jej niet, ženy sa mstia. Prejde ešte takých tridsať rokov... ja to už nezažijem, no ty, možbyť, uvidíš, Veročka. Pamätaj na moje slová, že za tri desiatky liet ženy na svete nadobudnú takú neslýchanú silu. Budú sa odievať ako indické idoly. Budú nás odmietat', nás mužov, ako opovrhovaných, pätolizačských otrokov. Ich šílené rozmery a chůťky sa stanú pre nás útrpnými zákonmi. A to všetko len kvôli tomu, že sme sa celé pokolenia nedokázali skláňať pred láskou a zbožňovať ju. To bude ich pomsta. Poznáš predsa zákon: sila akcie je rovná sile reakcie.“

A. I. Kuprin: Granátový náramok (1911)